

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

Sayı : 15671364-610- 0498
Konu : 7/1600 sayılı
yazılı soru önergesi

11/3 /2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) TBMM Başkanlığı'nın 29/1/2016 tarihli ve 43452547-120.07-16128 sayılı yazıları.
b) Başbakanlığın 3/2/2016 tarihli ve 31853594-610-2-419-377 sayılı yazıları.

İlgi yazı eki Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/1600 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun yazısı ekte sunulmaktadır. Bilgilerine arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Başbakan YardımcısıEk: BDDK'nın 17/2/2016 tarihli ve
E.2369 sayılı yazısı ve ekleri (3 sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

T.C.
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı

Sayı : 97390103-610-E.2369
Konu : 1600 sayılı soru önergesi

17/02/2016
GÜNLÜDÜR

BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Mehmet ŞİMŞEK)

İlgi : 04/02/2016 tarihli ve 15671364-610-332 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İlgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekinde gönderilen Giresun Milletvekili Sayın Bülent Yener BEKTAŞOĞLU'nun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğu 1600 sayılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

e-imzalıdır

Mehmet Ali AKBEN
Başkan

Ek: Soru önergesi cevabı (2 sayfa)

T.C. BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
TARİH: 18.2.2016
SAYI: 0498

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

GİRESUN MİLLETVEKİLİ SAYIN BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU'NUN 1600 SAYILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından kredili mevduat hesaplarının açılması hususu ile ilgili olarak "Mevduat ve Katılım Fonunun Kabulüne, Çekilmesine ve Zamanaşımına Uğrayan Mevduat, Katılım Fonu, Emanet ve Alacaklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" in 4 üncü maddesinin (6) numaralı fıkrasına, 01.11.2012 tarihli ve 28454 sayılı Resmi Gazete yayımlanan yönetmelikle *"Düzenlenecek sözleşmeler kapsamında, sözleşmeden ayrı olarak hesap sahibinden alınacak imzalı ya da kanıtlanabilir bir talep olmaksızın hesap sahibi adına kredili bir hesap açılamaz."* hükmü eklenmiş ve bu hükmün 01.05.2013 tarihinde yürürlüğe gireceği öngörülmüştür.

Böylece, kredili mevduat hesaplarının açılması için hesap sahibinin açık ve kanıtlanabilir talebinin olması zorunlu hale getirilmiş olup, yürürlük tarihinden itibaren, gerek BDDK'ya ulaşan şikâyetler, gerek resen yapılan denetimler sonucunda, bu zorunluluğa aykırı davrandığı tespit edilen bankalar hakkında idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Konunun bankacılık mevzuatı dışındaki yönü ise icra ve iflas mevzuatı ile sosyal güvenlik ve iş mevzuatına ilişkin olup, temel olarak, emekli ve çalışanların maaş ve ücret hesaplarına, bankalara olan borçları nedeniyle, bloke konulması, takas-mahsup uygulanması ve sair kesintilerin yapılması ile ilgilidir. Konu bir yönüyle, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 61 inci maddesinde düzenlenen mevduat ve katılım fonunun çekilmesi ile ilgili olmakla birlikte, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 93 üncü maddesi, 4857 sayılı İş Kanununun 35 inci maddesi ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 83 ve 83/a maddeleri de konuya ilişkin hükümler içermektedir. Bunun yanı sıra, emekli ve çalışanların maaş ve ücret hesaplarına, bloke konulması, takas-mahsup uygulanması gibi işlemler, müteaddit yargı kararlarına da konu olmuştur.

Bu değerlendirme kapsamında, konuya ilişkin olarak Yargıtay Dairelerinin birbirleri ile farklılık arz eden yakın tarihli kararları^(*) mevcuttur. Bir başka deyişle, söz konusu husus, uzun süre Yargıtayın ilgili daireleri arasında da hukuken netleştirilememiştir. Ancak, konu nihayet, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 27.03.2015 tarihli ve 2012/11-184 E., 2015/1101 K. sayılı kararı çerçevesinde, İcra ve İflas Kanununun 93 üncü maddesi çerçevesinde yapılan yorumla çözüme kavuşturulmuştur. Mezkur kararda, *"Dava, davacının maaş hesabı üzerine konulan blokenin kaldırılması ve bu yolla tahsil edilen paranın istirdadı istemine ilişkindir. İcra ve İflas Kanununun 83. maddesi uyarınca maaşların kısmen haczi mümkün olup haczedilecek kısım maaşın 1/4'ünden aşağı olamaz. Öte yandan, anılan maddede sayılan mal ve hakların haciz olunabileceğine dair önceden yapılan anlaşmalar da geçerli değildir. O halde, açıklanan hükümler gözetildiğinde davacının maaşının yalnız 1/4'ü oranında kesinti*

(*) Bkz. kredi kartı ve kredi borcunun ödenmemesi halinde, bankanın müşteri tarafından imzalanan sözleşmelere dayanarak, emekli maaşına bloke konulması yetkisi olduğu, aksine kabulün hakkın kötüye kullanımı olacağı yönünde Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 26.01.2015 tarihli ve 2014/31871 E., 2015/1258 K. sayılı kararı; kredi kartı borcu nedeniyle banka tarafından icra takibi yapmadan maaşın borca mahsup edilemeyeceği, sözleşmede yer alan böyle bir hükmün haksız şart sayılacağı yönünde Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 14.01.2015 tarihli ve 2014/14713 E., 2015/274 K. sayılı kararı.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

yapılabileceği halde, davalının davacıya ait maaş hesabının tamamını bloke etmesi hukuki dayanaktan yoksundur.” şeklinde hüküm tesis edilmiştir.

İcra ve İflas Kanununun 83 üncü maddesi hükmünde sayılan alacak ve hakların “Maaşlar, tahsisat ve her nevi ücretler, intifa hakları ve hasılatı, ilâma müstenid olmayan nafakalar, tekaüd maaşları, sigortalar veya tekaüd sandıkları tarafından tahsis edilen iradlar” olarak sayıldığı dikkate alındığında, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun mezkur kararında, işçi-memur ve çalışan-emekli ayrımları yapılmaksızın, bankalar nezdinde bulunan maaş ve ücret hesaplarında her ne suretle olursa olsun 1/4’ten fazla blokaj ya da kesinti yapılmasının hukuki dayanağının olmadığına, öte yandan anılan maddede sayılan mal ve hakların haciz olunabileceğine dair önceden yapılan anlaşmaların da geçerli olmadığına hükmedildiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Söz konusu karar 2015 yılının ilk çeyreğinin sonunda yayımlanmış olup, yayımlanmasının akabinde tarafımızca konuya ilişkin banka uygulamalarının değerlendirilmesinde kullanılmaya başlanmıştır. Bu çerçevede, gerek Kuruma ulaşan şikâyetler, gerek resen yapılan denetimeler neticesinde tespit edilen aykırılıklar, idari yaptırıma tabi tutulmaktadır.

Ancak, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve bağlı mevzuat hükümleri uyarınca, BDDK tarafından idari para cezası uygulanması ve müstakbel haksız kesintilerin önlenmesi mümkün olmakla birlikte, geçmişte kesinti yapılmış tutarların ve ödenen faizlerin iade edilip edilmeyeceği hususunun değerlendirilmesi, esas olarak, konusuna göre, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca görev yapan Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri ile yargı mercilerinin görev alanında bulunmaktadır.